

Första tiden som ett par – en viktig och meningsfull tid

”Att lära sig att uttrycka glädjeämnen, tacksamhet och att till och med (eller inte minst) lära sig att på ett konstruktivt sätt förmedla ilska och sårbarhet gör tiden tillsammans till en glad och fruktbärande period och rustar paret för det framtida äktenskapet.”

2018-12-08

Om du tror att popkulturen speglar eller påverkar våra övertygelser och handlingar, borde du bli bekymrad när du lyssnar till Bruno Mars singel *Marry You: It's a beautiful night, we're looking for something dumb to do. Hey baby, I think I wanna marry you.... If we wake up and you wanna break up that's cool. No, I won't blame you; It was fun, girl.* (Det är en underbar kväll och jag vill göra något dumt med dig. Älskling, jag tror att jag vill gifta mig ... Det är lugnt om du vaknar och bara vill ut. Jag kommer inte skylla på dig för att det tog slut. Vi hade ju kul.)

Och visst har det blivit vanligare att vi går skilda vägar. I USA är sannolikheten för att ett äktenskap slutar i skilsmässa är 40–50%^[1]. (Det är ungefär samma i Sverige)^[2] Endast en tredjedel av äktenskapen håller i Belgien. I Asien, i industriländer som Singapore och Hongkong, har skilsmässorna ökat

stadigt och många unga skjuter på giftermålet - om de ens gifter sig.

Men även om många idag ser skilsmässa som en möjlig utväg, så drömmer ändå människor om det ideala äktenskapet: den livslång föreningen. Och visst är det så att även denna kärlek återspeglas i populärkulturen med låtar som Ed Sheerans "Thinking our loud" som innehåller rader som: *When your legs don't work like they used to before... And I can't sweep you off of your feet... darling, I will be loving you 'til we're 70... (När dina ben inte längre bär dig ... och jag inte längre kan ta dig med storm ... älskling, jag kommer älska dig tills vi är 70".)*

Ett par som satsar på denna andra typ av äktenskap – det som varar – måste vara beredd att investera eftertanke, bön och ansträngning. Inte bara under äktenskapet, utan också de månader, eller till och med

år, som föregår bröllopet. Det är avgörande för ett lyckligt äktenskap att den första tiden tillsammans är meningsfullt och allvarligt menat. Denna tid är till för att växa i tillgivenhet och för att lära känna varandra bättre. Som alltid när det kommer till kärlek, så bör denna tid präglas av generositet, förståelse, respekt och finkänslig omtanke snarare än av ett sökande efter personlig vinning.[3] Den helige Josemaría rekommenderade att denna period inte skulle vara för lång, bara tillräckligt lång för att kunna bli rimligt säker på att den andre personen är lämplig att dela ett heligt liv som gift med.

Ett pars första tid tillsammans skall hjälpa dem att undvika de två ytterligheter som i vår tid påverkar relationer negativt. Den ska motverka att par inte kastar sig in i äktenskap, drivna av känslor och blind förälskelse så att det istället

kan ingå äktenskap med öppna ögon. Denna tid skall också motverka att de båda fastnar i en lång serie kortvariga relationer utan åtaganden. Vad gäller detta sistnämnda fenomenet, som påven Franciskus kallar ”för alltid-rädslan”, säger den helige fadern: ”Vi kan inte låta oss besegras av ”provisoriets kultur”! Denna ”provisoriets kultur” som invaderar oss alla. Tillfällighetens kultur – det är inte rätt!”[4]

Som ett motgift mot denna rädsla talar påve Franciskus om den sanna kärleken – som inte bara är en psykofysisk närvaro, utan ”en relation ... en verklighet som växer och för att exemplifiera kan man säga att den växer fram som ett hem, och ett hem bygger man tillsammans – inte på egen hand! Och när man bygger främjar man och stödjer tillväxten. Kära par, ni förbereder er för att växa tillsammans, för att

bygga detta hem, för att leva tillsammans för alltid. Ni vill inte grunda den kärleken på känslornas flyktiga sand, som kommer och går, utan på den sanna kärlekens klippa, den kärlek som kommer från Gud.[5]

Ett åtagande

När en man och en kvinna ingår ett kristet äktenskap gör de ett enastående och vackert åtagande: att vara förenade med varandra ”i medgång och motgång, i sjukdom och hälsa ... i alla våra livsdagar”. Men de börjar redan att fatta beslut om detta åtagande en tid före bröllopsdagen. Kanske första steget tas när en tjej och en kille inser att de dras till varandra och de bestämmer sig för att lära känna varandra mer, på ett annat sätt än som vanliga vänner. Detta beslut, som innebär att de ”blir ihop”, kan från den stunden vara ett motgift till ”provisoriets kultur”, om paret använder tiden

tillsammans innan äktenskap på ett meningsfullt sätt. Vartefter tiden går stärks kärleken och vänskapens band, och åtagandet gentemot varandra mognar. En milstolpe nås när paret bestämmer sig för att de är redo att gifta sig, ett nytt åtagande görs – förlovningen – där de lovar att gifta sig med varandra och börja förbereda sig mer intensivt för äktenskapet. Det är viktigt att framhålla, att inga av de åtaganden som föregår äktenskapet är bindande, annars skulle inte den första tiden ihop kunna vara en tid för att upptäcka och urskilja. Det slutliga åtagandet, som görs på bröllopsdagen, gäller ”tills döden skiljer dem åt”. För att detta slutliga åtagande ska kunna fyllas med mening, bör tiden som föregår bröllopet präglas av öppenhet, objektivitet, mognande och glädjefull vänskap.

Kärleken och den första tiden tillsammans

Den första tiden som par är till för att lära känna varandra väl, det handlar inte bara om att göra saker ihop och att gilla varandra. Detta att ”lära känna varandra” innebär inte att man är kall och kalkylerande – långt ifrån. Det handlar inte om att paret granskar varandra som de skulle granska någon som söker ett jobb. Det handlar om att bli allt godare vänner.

Men på grund av ”provisoriets kultur” och dess olika uttryck (exempelvis samboende och föräktenskapligt sex) kan denna tid vara en utmanande tid. När den fysiska och sexuella aspekten av relationen kommer för tidigt, så hamnar de andra aspekterna i skymundan. Paret riskerar då att förblindas av fysisk attraktion och passion och blir oförmögna att göra

den objektiva bedömning som bör äga rum under tiden som föregår ett bröllop, för att kunna ingå äktenskap med öppna ögon och inte behöva ångra sig eller få sitt hjärta krossat senare. Det ligger mycket i orden:

”Om du vill att din partner ska vara dig trogen när ni har gift er, se till att han eller hon är trogen nu”.

Erfarenheten visar att detta test är särskilt viktigt för unga idag. Det är en garant för ett sedan kunna leva ett sunt familjeliv.

Kyskhet och renhet är avgörande för en god relation när man är ett par. Trots det motsatta budskapet i filmer, reklam och låtar så är renheten både möjlig och tillfredsställande – om paret bryr sig tillräckligt för att göra uppoffringen. Den helige Josemaría lärde att: ”Det finns en kyskhet för dem som håller på att komma i puberteten, en kyskhet för dem som är på väg att gifta sig, en kyskhet för dem som Gud

har kallat till att leva i celibat och en kyskhet för dem som Gud har utvalt till att leva som gifta.”[6]

Renheten är viktig för alla män och kvinnor, eftersom den gör det möjligt för dem att se Gud och att lyssna till honom: ”*Saliga de renhjärtade, de skall se Gud.*”[7] Renheten stärker människans förmåga att förstå kärlek och att visa kärlek.

En tid för att växa

Den första tiden som ett par är en tid av att lära känna varandra och att uppskatta varandras gåvor och styrkor. Man upptäcker också varandras svagheter och hjälper den andre att övervinna tillkortakommanden. Det är en tid för att slipa av varandras skarpa kanter så väl som en tid för att växa i förståelse och empati för sin framtida makas personlighet med dess unika styrkor och svagheter.

Under denna tid tillsammans utvecklar och utövar paret många av de dygder som är avgörande för att senare kunna leva ett lyckligt äktenskap. Genom att anstränga sig för att tillägna sig dessa dygder förfinas en persons karaktär och det blir möjligt att leva ut äktenskapets kallelse på ett mer fullkomligt sätt. Några av dessa nyckeldygder är:

Generositet och att vara osjälvisk – Dessa dygder är inriktade på att sätta andras behov framför de egna. En person som vill gifta sig kan inte enbart tänka på sina egna behov och preferenser. Till exempel kan en kille som gillar att kolla på fotboll med sina kompisar bestämma sig för att skära ned på det för att istället kunna tillbringa tid med sin flickvän. Omvänt kan en tjej trots att det kan krävas mycket ansträngning, laga en maträtt som hennes pojkvän gillar. Detta kräver en förmåga av att kunna säga "nej" till sig själv för att

kunna ge av sig själv till andra, vilket är viktigt för ett harmoniskt familjeliv.

Tålmod och ödmjukhet - När vi är tillsammans och lär känna vår partner bättre kommer vi oundvikligen att även upptäcka brister både hos vår partner och hos oss själva. Vi måste öva oss i tålmod när vi möter varandras svagheter och lära oss att överkomma det som stör oss och går oss på nerverna. Ingen av oss är perfekt. Båda parter måste acceptera den andre fullt ut, även de negativa aspekterna av den andres karaktär. Så länge dessa aspekter inte utgör ett allvarligt hinder för att fullt ut leva äktenskapets kallelse, så bör vi vara tålmodiga med den vi ska gifta oss med och ge uppmuntran i dennes kamp. Vi måste vara tillräckligt ödmjuka för att erkänna våra egna tillkortakommanden och ta emot tillrättavisningar och be om

förlåtelse när det är nödvändigt, även om den andra också gjort fel. Texten till låten " All of me" av John Legend gör sig påmind: *Cause all of me, loves all of you... all your perfect imperfections... give your all to me, I'll give my all to you. Give me all of you. Cards on the table, we're both showing hearts. Risking it all, though it's hard.* (Eftersom hela mitt jag älskar hela dig ... alla dina perfekta imperfektioner ... ge ditt allt till mig. Jag ger dig hela mig. Ge mig hela dig. Korten ligger på bordet, vi blottlägger båda våra hjärtan. Vi riskerar allt ... även om det är svårt ...)

Måttlighet och styrka. Ett kristet par bör odla självbehärskning, för att inte ge efter för frestelsen att vara fysiskt intima före äktenskapet. En person vill aldrig betraktas som en sak, ett instrument för den andres "tillfredsställelse". Att leva måttligt stärker karaktären och gör det

möjligt för personen att vara glad och omtänksam.

En del människor ser den första tiden som par, och sedan förlovningstiden, som ett slags försöks-äktenskap. Helige Josemaría insisterar: ”Jag tänker som vilken hederlig människa som helst, särskilt en kristen. Nämligen att denna inställning är ovärdig människan och degraderar den mänskliga kärleken och förväxlar den med egoism och njutningslystnad ... Kärleken är en mera solid, mera verklig, mera mänsklig realitet. Den kan inte behandlas som vore den en handelsvara som man testat för att sedan behålla eller kasta, beroende på ens nycker, bekvämlighet eller intresse.”[8]

Vänskap

Vänskapen frodas när man tillbringar tid tillsammans. En självklar – men kanske förbisedd –

aspekt av att vara ett par är att anstränga sig för att tillbringa tid tillsammans på ett bra sätt. Samtal är nödvändigt för att kunna bygga en bra vänskap och äktenskapet blir ofta lidande på grund av dålig kommunikation. Par kan – och måste – lära sig att kommunicera med varandra redan tidigt i förhållandet. Ta tid att prata med varandra om hur dagen har varit, tala om varandras intressen, utbyta idéer, diskutera värderingar, önskningsar, förhoppningar. Att lära sig att uttrycka glädjeämnen, tacksamhet och att till och med (eller inte minst) lära sig att på ett konstruktivt sätt förmedla ilska och sårbarhet gör tiden tillsammans till en glad och fruktbärande period och rustar paret för det framtida äktenskapet.

Det är viktigt att tillbringa mycket tid med att prata och diskutera viktiga frågor. Ett par måste försäkra sig om att de delar samma grundläggande

värderingar om liv, kärlek och familj, och att det har gemensamma drömmar om framtiden. Att dela intressen och aktiviteter, att kunna uppmuntra varandras intressen, att starta projekt tillsammans. Allt detta, och inte bara de fysiska och känslomässiga, är det som kommer att göra att äktenskapet varar för livet – genom åldrande, fattigdom och sjukdom. Varje person är naturligtvis annorlunda, men det finns vissa drag i det feminina och maskulina känslolivet som man måste ta hänsyn till. Till exempel måste en man vara öppen för en helt annan typ av känsloliv som han ska lära känna, acceptera och älska.

Den första tiden som par är också en tid under vilken paret skall utveckla lyhördhet och finkänslighet. Ett vanligt råd som påven Franciskus återkommit till de senaste tre åren är vikten av tre små fraser: ”skulle jag kunna ...?” ”förlåt.” och ”tack” – ord

som inte får stanna vid att vara artighetsfraser utan som ska återspegla en djup respekt och kärlek för varandra.[9]

Det är också viktigt att denna tid präglas av kreativitet, av att hitta sätt att uttrycka djup kärlek och tillgivenhet som inte bygger på det fysiska och det sexuella.

Blombuketter, god mat, kärleksbrev, gåvor, tjänster, ömma och ädla ord. Kärlekens ljuva vapenarsenal är stor! När den kreativiteten går förlorad och var och en håller på med sitt, svalnar kärleken och förr eller senare infinner sig tanken ”vi är så olika, vi borde gå isär”.

Det inre livet

För allt som har nämnts ovan är en stark relation till Gud av yttersta vikt. Utan den nåd som kommer från bönen och sakramenten, blir kärleken lätt ytlig, uppoffringarna betungande och hoppet falnar. Påven

Benedictus XVI skriver i sin encyklika om kärleken: ”Den som vill ge kärlek, måste själv ha fått kärlek. Visst, människan kan – som Herren säger till oss – bli till en källa, ur vilken strömmar av levande vatten flyter fram (jfr Joh 7:37-38). Men för att människan skall kunna bli en sådan källa, måste hon själv ständigt på nytt dricka ur den första, den ursprungliga källan – hos Jesus Kristus, ur vars öppnade hjärta Guds egen kärlek strömmar fram (jfr Joh 19:34).”^[10] I bönen får vi nya insikter om oss själva och vi upptäcker nya sätt att uttrycka generositet, förståelse och medlidande. Vi lär oss att förlåta och att be om förlåtelse. Vi får till och med specifika idéer om hur vi kan visa kärlek mot vår framtida man eller hustru. När allt kommer omkring så är Gud den som aldrig upphör att uppvakta oss.

[1] American Psychological Association, “Marriage & Divorce,” <https://www.apa.org/topics/divorce/>.

[2] Befolkningsutveckling; födda, döda, in- och utvandring, gifta, skilda 1749–2017, <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter...>

[3] S:t Josemaría, Samtal, nr. 105

[4] Pope Francis, General Audience, Friday, 14 February 2014. https://w2.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2014/february/documents/papa-francesco_20140214_incontro-fidanzati.html.

[5] Pope Francis, General Audience, Friday, 14 February 2014.

[6] S:t Josemaría, När Kristus går förbi, nr. 25.

[7] Matt 5:8.

[8] S:t Josemaría, Samtal, nr. 105

[9] Jfr. Pope Francis, General Audience, Wednesday, 13 May 2015. https://w2.vatican.va/content/francesco/en/audiences/2015/documents/papa-francesco_20150513_udienza-generale.html.

[10] Benediktus XVI, Gud är kärlek, nr. 7

.....

pdf | Dokument automatiskt skapad från <https://opusdei.org/sv-se/article/forsta-tiden-som-ett-par-en-viktig-och-meningsfull/> (2025-03-27)